

PRILOGA 1 (spremni dopis – 1. del):

Številka: 6263-1/2014/10
Ljubljana, 18. marec 2014
EVA 2014-3340-0003
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Odlok o razglasitvi Drežniškega in Ravenskega pusta za živo mojstrovino državnega pomena – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade: Na podlagi 20. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 – odl. US, 90/12 in 111/13) je Vlada Republike Slovenije na ... seji sprejela naslednji sklep: Vlada Republike Slovenije izdaja Odlok o razglasitvi Drežniškega in Ravenskega pusta za živo mojstrovino državnega pomena in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Tanja ŠARABON GENERALNA SEKRETARKA Prejmejo: – Ministrstvo za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo – Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje – Slovenski etnografski muzej, Metelkova 2, 1000 Ljubljana
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov: NE
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva: mag. Ksenija Kovačec Naglič, sekretarka mag. Gojko Zupan, sekretar Silvester Gaberšček, sekretar
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva: Pri pripravi gradiva je so sodelovali kustosti, zaposleni v Slovenskem etnografskem muzeju, ki opravlja naloge Koordinatorja varstva žive dediščine po Zakonu o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1).
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora: -
5. Kratek povzetek gradiva: Skladno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1) Vlada Republike Slovenije z odlokom

o razglasitvi za živo mojstrovino lahko razglasi živo dediščino, ki je pomemben del življenja na območju Republike Slovenije oziroma predstavlja pomemben vir za razumevanje zgodovinskih procesov, pojavov ter njihove povezanosti s sedanjo kulturo.

Drežniški in Ravenski pust spadata med vidnejša tradicionalna pustovanja v Sloveniji. Gre za eni redkih pustovanj, pri katerih sta organizacija in izvajanje pustovanja tesno povezani s tamkajšnjima fantovskima skupnostma in s sprejemom novih članov. Izdelava oprave in naličij poteka v lokalnem okolju, pustni skupini nista podvrženi komercializaciji. Tradicionalno pustovanje se prenaša iz roda v rod z ustnim izročilom in s postopkom sprejemanja novincev v fantovsko skupnost. Tradicionalni pustovanji sta močno zasidrani v krajevno tradicijo, sta pomemben del lokalne identitete in vplivata na prepoznavnost krajev.

Razglasitev za živo mojstrovino je prvi korak za vpis na Unescov Reprezentativni seznam nesnovne dediščine človeštva.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

-

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Razglasitev žive mojstrovine nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja: DA/NE

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite)

Datum objave: 28. 1. 2014

Predlog odloka je bil objavljen na portalu E-demokracija. Obvestilo o javni obravnavi je bilo skupaj s predlogom odloka objavljeno na spletnih straneh Koordinatorja varstva žive dediščine in Ministrstva za kulturo.

Zbiranje pripomb je bilo končano 12. 2. 2014.

Javna obravnava odloka je bila 14. 2. 2014 v Tolminskem muzeju v Tolminu.

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije (nosilci žive dediščine),
- predstavniki zainteresirane javnosti (prebivalci Tolmina in Cerknega),
- predstavniki strokovne javnosti (Tolminski muzej, Mestni muzej Idrija - muzej za Idrijsko in

Cerkljansko),
– občina Cerkno.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev:

V postopku zbiranja pripomb in na javni obravnavi ni bilo pripomb k predlogu odloka.

**9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o
normativni dejavnosti:**

DA/NE

10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

Dr. Uroš Grilc
minister

PRILOGA 3 (jedro gradiva):

Na podlagi 20. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 – odl. US, 90/12 in 111/13) Vlada Republike Slovenije izdaja

O D L O K **o razglasitvi Drežniškega in Ravenskega pusta** **za živo mojstrovino državnega pomena**

1. člen

Za živo mojstrovino državnega pomena se razglasi enota žive dediščine *Drežniški in Ravenski pust*, EID 2-00007 (v nadaljnjem besedilu: živa mojstrovina).

2. člen

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za živo mojstrovino, so:

- Drežniški in Ravenski pust spadata med vidnejša tradicionalna pustovanja v Sloveniji,
- gre za eni redkih pustovanj v Sloveniji, pri katerih sta organizacija in izvajanje pustovanja tesno povezani s tamkajšnjima fantovskima skupnostma in s sprejemom novih članov,
- pustni liki in scenarij pustnega dogajanja sledijo krajevnemu izročilu; pustno skupino sestavljajo značilni pustni liki, med katerimi so najbolj prepoznavni *ta lepi* in *ta grdi*,
- izdelava oprave in naličij poteka v lokalnem okolju; naličje za *ta grdega* morajo v Drežnici izdelati novi člani fantovske skupnosti sami, za Ravenski pust pa jih izdelajo domači mojstri,
- tradicionalno pustovanje se prenaša iz roda v rod z ustnim izročilom in s postopkom sprejemanja novincev v fantovsko skupnost,
- tradicionalni pustovanji sta močno zasidrani v krajevno tradicijo, sta pomemben del lokalne identitete in vplivata na prepoznavnost krajev,
- pustni skupini nista podvrženi komercializaciji, izvajata predvsem pustovanji v okviru lokalne skupnosti.

3. člen

Živa mojstrovina se razglasi zato, da se zagotovita njena javna dostopnost in prenašanje iz roda v rod ter ohranijo naslednje varovane sestavine:

- izvajanje šege v predpustnem in pustnem času,
- izvajanje Drežniškega pusta v Drežnici in Ravenskega pusta v Drežniških Ravnah, Jezercih in Magozdu,
- scenarij pustnega dogajanja,
- značilni tradicionalni pustni liki in njihove oprave ter naličja.

4. člen

Za živo mojstrovino velja varstveni režim, ki določa:

- izvajanje šege v predpustnem in pustnem času,
- izvajanje Drežniškega pusta v Drežnici in Ravenskega pusta v Drežniških Ravnah, Jezercih in Magozdu,
- ohranjanje scenarija pustnega dogajanja,
- ohranjanje značilnih pustnih likov, njihove oprave in naličij,
- zagotavljanje kontinuitete izvajanja pustovanja,

- prenašanje tradicije na mlajše generacije,
- spodbujanje predstavitve pustnih likov v lokalnem okolju zunaj pustnega časa,
- dokumentiranje šege in hranjenje dokumentacije pri nosilcih,
- preprečevanje komercializacije, ki bi ogrozila tradicionalno šego v lokalnem okolju.

5. člen

Nosilec ohranjanja Drežniškega pusta je Drežniška fantovščina.

Nosilec ohranjanja Ravenskega pusta je Fantovščina (fantovska skupnost) Ravenskega pusta.

Nosilca zagotavljata kontinuiteto izvajanja in ohranjanje šege.

6. člen

Strokovne naloge v zvezi z ohranjanjem žive mojstrovine opravlja Koordinator varstva žive dediščine v sodelovanju s krajevno pristojno organizacijo za varstvo premične dediščine.

7. člen

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

8. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana,
EVA 2014-3340-0003

Vlada Republike Slovenije

mag. Alenka Bratušek
predsednica

OBRAZLOŽITEV:

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe)

Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 – odl. US, 90/12 in 111/13)

20. člen (razglasitev žive mojstrovine)

(1) Živa dediščina z lastnostmi iz prvega odstavka 17. člena tega zakona, ki je vpisana v register, se razglasi za živo mojstrovino ob smiselni uporabi 12. člena tega zakona, pri čemer se določbe o javni obravnavi izvedejo tako, da se nanjo vabijo skupnosti, skupine in posamezniki, ki so nosilci žive dediščine, ki je predmet postopka razglasitve, in druga zainteresirana javnost.

(2) Akt o razglasitvi vsebuje tudi določbe glede celostnega ohranjanja žive mojstrovine, podpiranja skupin in posameznikov, ki so njeni nosilci, in varstva kulturnih prostorov, povezanih z njo.

(3) Akt o razglasitvi opredeli tudi način uveljavljanja avtorskih in sorodnih pravic, povezanih z živo mojstrovino ob upoštevanju predpisov, ki urejajo avtorske in druge sorodne pravice, vendar na način, ki omogoča javno dostopnost do žive mojstrovine in njeno prenašanje iz roda v rod.

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

Zakon ne določa rokov za izdajo odloka.

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna

Razglasitev enote dediščine *Drežniški in Ravenski pust (EID 2-00007)* za živo mojstrovino državnega pomena je skladno z 20. členom ZVKD-1 predlagal Koordinator varstva žive dediščine – Slovenski etnografski muzej (v nadaljnjem besedilu: koordinator).

Na podlagi predloga koordinatorja je ministrstvo, pristojno za kulturno dediščino (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), presodilo, da ima enota žive dediščine *Drežniški in Ravenski pust (EID 2-00007)* lastnosti, opredeljene v 17. členu ZVKD-1, saj je pomemben del življenja v Republiki Sloveniji ali njenih regijah. Zato je pripravilo predlog odloka o razglasitvi.

Ob smiselni uporabi 12. člena ZVKD-1 sta ministrstvo in koordinator povabila nosilce in drugo zainteresirano javnost, da dajo mnenje o predlogu odloka o razglasitvi. Predlog odloka je bil objavljen na portalu E-demokracija. Obvestilo o javni obravnavi je bilo 28. 1. 2014 objavljeno na spletnih straneh koordinatorja in ministrstva. Zbiranje pripomb je bilo končano 12. 2. 2014, javna obravnava odloka pa je bila 14. 2. 2014 v Tolminskem muzeju v Tolminu.

V postopku zbiranja pripomb in na javni obravnavi ni bilo pripomb k predlogu odloka. Kopijo zapisnika javne obravnave hrani ministrstvo v zadevi št. 6263-1/2014.

4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona.

Razglasitev žive mojstrovine je ukrep varstva kulturne dediščine, na drugih področjih neposrednih posledic ni.

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

Drežniški in Ravenski pust sta pustni šegi in prireditvi, na katerih sodelujeta dve pustni skupini – ena v Drežnici in druga v Drežniških Ravnah, na Jezercih in v Magozdu.

Najznačilnejši pustni liki pri obeh skupinah so *ta lépi* in *ta grdi*. *Ta lépi* nosijo pokrivala z dolgimi papirnatimi trakovi, ki jim segajo čez obraz, ter v parih skupaj z vodjo in *ta starima dvema* hodijo po hišah, kjer dobijo darove in plešejo. *Ta grdi* so oblečeni v kožuhe in hlače z našitimi trakovi, opasani so s kravjimi zvonci, na glavi pa nosijo strašljiva lesena naličja z rogovi. Podijo se po vaških ulicah, lovijo otroke in mladino in jih z nogavico, napolnjeno s pepelom, oprahujejo. V tretji skupini so manj stalni liki, kot so *cigani*, *zdravnik*, *poštar*, *policaj oz. žandar*, *Rezijan*, *ta debel*, *poštar* in drugi, ki uganjajo norčije.

Za organizacijo in izvedbo obeh pustovanj skrbita tamkajšnji fantovski skupnosti. Priprave na pustovanje se začnejo decembra s sprejemom v fantovsko skupnost, kar je pogoj za sodelovanje pri pustovanju. Novi člani nastopajo v vlogi *ta grdih*, za katere si morajo v Drežnici fantje sami izdelati maske, za člane Ravenskega pusta pa jih izdelajo domači mojstri. Začetek pustovanja napovedo s polnočnim petjem in hrupnimi sprevodi nenašemljenih fantov skozi vasi. Osrednje dogajanje Drežniškega pusta je na pustno soboto, Ravenskega pa eno soboto prej. Sobotno pustovanje končajo s popoldanskim nastopom na vaškem trgu. V torek pusta obsodijo na smrt in ga sežgejo. Drežniški in Ravenski pust sta eni zadnjih pustovanj v Sloveniji, ki sta še vedno povezani s sprejemom v fantovsko skupnost, ki zavestno ohranja tradicionalni potek pustovanja, pa tudi najznačilnejše pustne like – *ta lépe* in *ta grde*.